

Анотація вибіркової дисципліни «Медіалінгвістичні технології»

Мета викладання навчальної дисципліни «Медіалінгвістичні технології» – ознайомити майбутніх працівників мас-медіа з метою і засобами ідеологічного та соціально-психологічного впливу на масову та індивідуальну свідомість, які використовують ЗМІ у сучасному інформаційному світі, і сформувати критичне сприйняття медіамеседжів.

Завдання курсу «Медіалінгвістичні технології» – ознайомлення з медіалінгвістичними технологіями впливу на масову свідомість у ЗМІ, їх класифікацією та принципами захисту від медіаманіпуляцій.

Набуті компетентності:

- здатність розпізнавати основні медіалінгвістичні технології впливу у медіатекстах;
- здатність систематизувати основні різновиди маніпулятивного впливу на масову свідомість;
- здатність вирізняти особливості застосування медіалінгвістичних технологій впливу в різних функціонально-жанрових типах текстів: новинах, публіцистиці, аналітиці, рекламі;
- здатність аналізувати стратегії і тактики медіаманіпуляцій у конкретному медіатексті;
- здатність аналізувати лінгвістичну складову техніки пропаганди і маніпуляції у ЗМІ;
- вміння застосовувати принципи захисту від маніпулятивного впливу ЗМІ;
- здатність удосконалювати навички мовної діяльності, пов'язаної з роботою в ЗМІ.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Факультет систем та засобів масової комунікації
Кафедра видавничої справи та міжкультурної комунікації

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
систем і засобів масової комунікації
проф. Демченко В. Д.

_____ 2017 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Медіалінгвістичні технології

Дніпро–2017

Медіалінгвістичні технології. Програма навчальної дисципліни. – ДНУ, 2017.

Розробник: Л. О. Губа, кандидат філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара

Рецензенти: Н. В. Підмогильна, доктор філологічних наук, професор кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара;

Н.І. Іванова, філологічних наук, доцент кафедри видавничої справи та міжкультурної комунікації ДНУ ім. О. Гончара.

Затверджено вченою радою факультету систем і засобів масової комунікації.

Протокол № 11 від « 22 » 06 2017 р.

© ДНУ ім. О. Гончара, 2017

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАЛІНГВІСТИЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ»

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів 3	Галузь знань 0303 Журналістика та інформація (шифр і назва)	<u>(за вибором)</u>		
	Напрямок підготовки 6.030301 – Журналістика (шифр і назва)			
Модуль – 1	Спеціальність (професійне спрямування):	Рік підготовки:		
Змістових модулів – 1		3-й	-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр		
Загальна кількість годин - 90		6-й	-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2; самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції		
		16 год.	год.	год.
		Практичні, семінарські		
		18 год.	год.	год.
		Лабораторні		
				год.
		Самостійна робота		
		56 год.	год.	
У тому числі індивідуальні завдання: види, години				
Вид контролю: залік				

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 2/3

для заочної форми навчання -

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Медіалінгвістичні технології» – ознайомити майбутніх працівників мас-медіа з метою і засобами ідеологічного та соціально-психологічного впливу на масову та індивідуальну свідомість, які використовують ЗМІ у сучасному інформаційному світі, і сформувати критичне сприйняття медіамеседжів.

Завдання курсу «Медіалінгвістичні технології» – ознайомлення з медіалінгвістичними технологіями впливу на масову свідомість у ЗМІ, їх систематизацією та принципами захисту від медіаманіпуляцій.

Набуті компетентності:

- здатність розпізнавати основні медіалінгвістичні технології впливу у медіатекстах;
- здатність систематизувати основні різновиди маніпулятивного впливу на масову свідомість;
- здатність вирізняти особливості застосування медіалінгвістичних технологій впливу в різних функціонально-жанрових типах текстів: новинах, публіцистиці, аналітиці, рекламі;
- здатність аналізувати стратегії і тактики медіаманіпуляцій у конкретному медіатексті;
- здатність аналізувати лінгвістичну складову техніки пропаганди і маніпуляції у ЗМІ;
- вміння застосовувати принципи захисту від маніпулятивного впливу ЗМІ;
- здатність удосконалювати навички мовної діяльності, пов'язаної з роботою в ЗМІ.

2. Програма навчальної дисципліни

Семестр 6

Змістовий модуль 1. Медіалінгвістичні технології впливу на масову свідомість

Тема 1. Медіалінгвістичні технології як розділ медіалінгвістики.

Тема 2. Маніпуляція як вид впливу на свідомість людини та суспільства.

Тема 3. Класифікація стратегій і тактик маніпулятивного впливу у ЗМІ.

Тема 4. Маніпулятивний потенціал мови у різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: новинах, публіцистиці, аналітиці, рекламі.

Тема 5. Принципи захисту від маніпулятивних тактик: концепція медійної грамотності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Мова ЗМІ як найважливіший засіб впливу на суспільну свідомість.												
Тема 1. Медіалінгвістичні технології як розділ медіалінгвістики.	2	2										
Тема 2. Маніпуляція як вид впливу на свідомість людини та суспільства	4	2	2									
Тема 3. Класифікація стратегій і тактик маніпулятивного впливу у ЗМІ	30	4	6			20						
Тема 4. Маніпулятивний потенціал мови у різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: новини, публіцистика, аналітика, реклама.	30	4	6			20						
Тема 5. Принципи захисту від маніпулятивних тактик: концепція медійної грамотності.	24	4	4			16						
Разом за змістовим модулем 1	90	16	18			56						

Усього годин	90	16	18			56						
ІНДЗ												
Усього годин	90	16	18			56						

Завдання для самостійної роботи

1. Укладання термінологічного словника з курсу «Медіалінгвістичні технології».
2. Медіалінгвістичні засоби впливу у різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: новини (аналіз статті за вибором студента)
3. Медіалінгвістичні засоби впливу у різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: аналітика (аналіз статті за вибором студента)
4. Медіалінгвістичні засоби впливу у різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: публіцистика (аналіз статті за вибором студента)
5. Медіалінгвістичні засоби впливу у різних функціонально-жанрових типах медіатекстів: реклама (аналіз статті за вибором студента)

Методи навчання

Лекції, практичні заняття, поточні консультації, індивідуальні заняття.

Методи контролю

Форми поточного контролю – відповіді на практичних заняттях, контроль виконання завдань із самостійної роботи. Форма підсумкового контролю - контрольна модульна робота, залік.

Рекомендована література

Базова

1. Лінгвістика впливу : [Монографія] / В.В. Різун, Н.Ф. Непійвода, В.М. Корнеєв. – К., 2005. – 148 с
2. Дзялошинский И.М. Манипулятивные технологии в масс-медиа. М., 2006
3. Доценко Е.Л. Психология манипуляции: феномены, механизмы и защита. СПб., 2003.
4. Иссерс О.С. Речевое воздействие. - М., 2008.
5. Копнина Г.А. Речевое манипулирование. - М., 2007.
6. Панкратов В.Н. Защита от психологического манипулирования. - М., 2007

Допоміжна

1. Баранов А.Н. Лингвистическая экспертиза текста : теория и практика : [Учеб.пособие] / А.Н. Баранов. – М. : Флинта – Наука, 2007. – 592 с.
2. Вольфсон И.В. Язык политики. Политика языка / И.Я. Вольфсон. – Саратов :Изд-во Саратовского ун-та, 2003. – 314 с.

3. Джеймс Галл. Мас-медіа, комунікація, культура: глобальний підхід. – К.:К.І.С., 2002. – 329 с.
4. Кормилицына М. А. Язык и власть – Саратов : Изд-во Саратовского ун-та, 2003. – 418 с.
5. Костомаров В.Г. Языковой вкус эпохи: Из наблюдений над речевой практикой масс-медиа. – СПб.: «Златоуст». 1999. 320с.
6. Кудрявцева Л. О., Дядечко Л. П., Дорофієва О. М., Філатенко І. О., Черненко Г. А. Сучасні аспекти дослідження мас-медійного дискурсу: експресія – вплив – маніпуляція // Мовознавство. – 2005. – № 1.–С. 58–66.
7. Левин Роберт Механизмы манипуляции: защита от чужого влияния. М., СПб, Киев, 2007.
8. Почепцов Г. Теорія комунікацій / Г. Почепцов. – К. : ВПЦ «Київський університет», 1999. – 308 с.
9. Федоров А.В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности. Таганрог: Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010.
10. Язык СМИ и политика / Под ред. Г.Я. Солганик. – М. : Изд-во Моск. ун-та ; Фак-т журнал. МГУ им. М.В. Ломоносова, 2012. – 952 с.
11. Яцимірська М.Г. Прагматично-комунікативні особливості вербальної комунікації в Інтернеті / М.Г. Яцимірська // Пресознавчі студії : історія, теорія, методологія : [Зб. праць кафедри української преси і дослідницького центру історії західноукраїнської преси]. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – Вип. 8. – С. 245–246._____

Інформаційні ресурси

1. <http://osvita.mediasapiens.ua/mediaprosvita/mediaosvita/>
2. <http://liber.onu.edu.ua/opacunicode/index.php?...notices...>
3. <http://philology.knu.ua/node/>
4. <http://language-policy.info/tag/mova-u-zmi/>
5. <http://www.mova.info/>
6. <http://mediascope.ru>
7. <http://medialing.spbu.ru/>